

якості учнів, їх творчі можливості, сприяють усвідомленому вибору майбутньої професії й спеціальності та допрофесійній підготовці старшокласників.

Зміст програми й посібника відображає тенденцію європейської освіти щодо наближення академічної та допрофесійної підготовки й сприяє навчально-методичному забезпеченню профільної диференціації навчання, вивченню техніки й технологій за вибором учнів відповідно до їх інтересів і намірів щодо продовження освіти та здобуття майбутньої професії.

Посібник містить навчальні матеріали про стан та перспективи розвитку різних галузей машинобудування, класифікацію машин, націлює на освоєння інноваційних технологій і підготовку фахівців для роботи в Україні.

Посібник адресований вчителям трудового навчання й технологій, методистам інститутів післядипломної педагогічної освіти, а також, як показали результати апробації рукопису, може використовуватися викладачами машинознавства вищих навчальних закладів.

На основі експериментальної перевірки навчальної програми й посібника можна стверджувати, що зміст профільного навчання з основ машинознавства суттєво впливає на підвищення обізнаності учнів з техніки й технологій, формування проектно-технологічної компетентності старшокласників та їх професійне самовизначення.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ УЧНІВ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНА ТВОРЧІСТЬ»

В. В. Вдовченко, докт. філософії

Під час проведеного нами фундаментального дослідження у 2015-2017 роках за підтемою «Проектування змісту й методики профільного навчання у старшій школі за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість»» (далі «ХПТ»), проведено науково-педагогічний пошук, завдяки якому на профільному рівні вперше комплексно застосовано та апробовано в педагогічній практиці такі психодіагностичні методики:

1. Методика «Диференційно-діагностичний опитувальник» (ДДО) Є.О. Климова щодо спеціальних здібностей.

2. Методика діагностики професійної спрямованості особистості Б. Басса.

3. Модифікований варіант анкети «Ставлення до обраної професії». В. Вдовченка.

4. Методика творчих здібностей Є. Торренса для дослідження невербального аспекту креативності (субтест «Завершення малюнків»).

5. Методика оцінки творчих здібностей С. Медніка для дослідження вербального аспекту креативної активності.

Застосування декількох методик дозволило старшокласникам провести самотестування й більш точно зробити подальший професійний вибір. Введена в навчально-виховний процес комплексна психодіагностична методика

розв'язує найбільш актуальні проблеми технологічної освіти старшокласників з практичного профорієнтаційного свідомого вибору спеціальностей для особисто зорієнтованого подальшого навчання у виші, для оволодіння фахом художньо-проектного напрямку. Правильний вибір старшокласниками подальшої спеціальності, факультету та фаху у ВНЗ, в сучасних умовах інтеграції української освіти у європейський освітній простір, набувають особливого значення, сприяють конкурентноздатності старшокласників, як випускників профільних ЗНЗ та абітурієнтів вишів в Україні та за кордоном.

Розв'язана наукова проблема методичного супроводу профільного навчання за спеціалізацією «ХПТ» ґрунтується на теоретичній концептуальній чіткості нових науково-педагогічних рішень в авторській педагогічній технології та методиці навчання технологій, висвітлених у підготовленому за час дослідження посібнику для профільного навчання учнів у 10-11 класах «Художньо-проектна творчість».

Методика дослідження психологічних особливостей професійної спрямованості є своєчасною й перспективною, оскільки її спрямовано на підвищення ефективності цілеспрямованого для кожного учня профільного навчання технологій у ЗНЗ. На широкому масиві пошукової, експериментальної та методичної роботи доведено, що в Україні є наукове підґрунтя для зміни та впровадження в педагогічну практику профільної школи науковообґрунтованої комплексної психодіагностичної методики за спеціалізацією «ХПТ». Актуальність та доцільність виконаного дослідження мають реальні перспективи для поліпшення профільного навчання.

Експериментально апробована та впроваджена в навчально-виховний процес ЗНЗ України, інноваційна модель методичної системи професора Вдовченка В.В., ефективно реалізує зміст спеціалізації «ХПТ» (форми й методи реалізації змісту, педагогічні технології профільного навчання тощо). Апробація теоретичних положень автора підтверджено результативністю у спеціально створеному освітньому середовищі в технологічній освіті для висвітлення методичної системи досліджуваної спеціалізації. Виконане ґрунтовне науково-педагогічне дослідження дозволило отримати якісно нові наукові знання, пов'язані з обґрунтуванням науково-методичних засад комплексної психодіагностичної методики за досліджуваною спеціалізацією. Результати дослідження продемонстрували можливість практично реалізувати педагогічну теорію в методиці профільного навчання технологій у навчально-виховному процесі профільної школи.

ПРАКТИЧНА ЗОРІЄНТОВАНІСТЬ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ПОСІБНИКА «ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНА ТВОРЧІСТЬ» ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЇ

В. В. Вдовченко, доктор філософії; І. П. Бабка

У посібнику розкрито методичні прийоми профільного навчання учнів у 10–11 класах зі спеціалізації «Художньо-проектна творчість» (далі «ХПТ»).